

ETUC: O zi de acțiune pentru a amplifica vocile lucrătorilor

>> p.2

PUBlicaȚIE PERIODICĂ A CONFEDERAȚIEI NAȚIONALE A SINDICATELOR DIN MOLDOVA

Sindicaliștii din Ocnița au abordat tema echității în muncă

>> p.4

Ziua Muncii Decente: „Lucrătorii de pe platforme digitale operează adesea în condiții netransparente”

„Sindicatul din întreaga lume cer acțiuni urgente împotriva capturării politicilor publice de către interesele corporatiste”

Daniela MORARI

Anual, la 7 octombrie, în lume este marcată Ziua Muncii Decente. Cu acest prilej, CNSM a desfășurat la Institutul Muncii o masă rotundă, la care au fost abordate probleme privind piața muncii și căi de soluționare a acestor probleme.

Ziua Mondială a Muncii Decente este instituită la propunerea Confederației Internaționale a Sindicatelor (ITUC) și în anul curent este consacrată temei „Democrația care aduce justiție socială și prospe-

ritate pentru toți”. Cu această ocazie, sindicatele din întreaga lume cer o democrație care să ofere muncă decentă și acțiuni urgente împotriva capturării politicilor publice de către interesele corporatiste.

„În perspectiva Summit-ului Social Mondial, care se va desfășura în noiembrie anul curent în Qatar, este esențial ca guvernele să abordeze cauzele reale ale inegalităților în creștere, ale conflictelor și fragmentării sociale. La baza revendicărilor ITUC se află ideea unei democrații care să servească oamenii, nu elitele economice”, a menționat în cadrul mesei rotunde Igor Zubcu, președintele CNSM.

„Piața forței de muncă din Republica Moldova se confruntă cu multiple provocări legate de un salariu minim care nu acoperă necesitățile salariațului și ale familiei acestuia, de condiții de muncă nesigure și drepturi nerespectate, precum și munca informală, care rămâne o realitate dureroasă pentru societate”, a subliniat liderul sindical.

Potrivit președintelui CNSM, transformările digitale își lasă amprenta, inclusiv pe piața muncii, răspândindu-se rapid nu doar la nivel internațional, dar și local. Și, fără o abordare cuprinzătoare, acestea riscă să amplifice inechitățile pe piața muncii, pe măsură ce munca prin platfor-

me digitale și utilizarea inteligenței artificiale se extinde și în Republica Moldova.

„Cu regret, constat că lucrătorii de pe platforme operează adesea în condiții netransparente, fără o claritate juridică în ceea ce privește statutul lor profesional, fiind lipsiți de dreptul la concediu de odihnă, repaus zilnic și săptămânal, regim de muncă ce îl depășește pe cel reglementat de Codul muncii, fără o remunerare minimă garantată, fără stabilitate a locului de muncă, fără respectarea condițiilor de securitate și sănătate în muncă, precum și fiind lipsiți de o protecție socială”, a atenționat Igor Zubcu.

>> p.3

ABONAREA 2025

DRAGI CITITORI!

Puteți perfecta abonamentul la orice oficiu poștal.

Abonarea online: www.services.posta.md/abonarea2025#/publication/36

Costul abonamentului: 3 luni - 120 lei, 1 lună - 40 lei

» ACCENTE

2

Ziua Muncii Decente

ETUC: O zi de acțiune pentru a amplifica vocile lucrătorilor

Pe 7 octombrie, sărbătorim Ziua Mondială a Muncii Decente și, cu această ocazie, Confederația Europeană a Sindicatelor (ETUC) a organizat o zi de acțiune pentru a amplifica vocile lucrătorilor și pentru a apăra nevoia de locuri de muncă decente și de calitate.

La începutul mandatului, președintele Comisiei Europene, Ursula von der Leyen, a anunțat viitoarea Foia de parcurs pentru locuri de muncă de calitate, care va fi pregătită sub conducerea Roxanei Minzatu, vicepreședinte executiv al Comisiei Europene și comisar european, și este de așteptat să fie prezentată în decembrie 2025.

Pentru muncitori și sindicate, Foia de parcurs pentru locuri de muncă de calitate nu este doar o inițiativă politică, este un apel la acțiune pentru a se asigura că fiecare lucrător din Europa se poate baza pe salarii echitabile, locuri de muncă sigure și respectarea drepturilor lor. Discuțiile oferă o oportunitate de a reafirma angajamentul nostru comun față de munca decentă și de a modela un viitor în care nimeni să nu fie lăsat în urmă, se menționează într-un comunicat de presă al ETUC.

Acesta este motivul pentru care, pe 7 octombrie 2025, ETUC a mobilizat și a reafirmat cererile pentru Foia de parcurs pentru locuri de muncă de calitate și a cerut un act ambițios de calitate a locurilor de muncă.

ETUC a convocat pe 7 octombrie o reuniune la Viena, unde peste 100 de lideri sindicali din diverse țări și sectoare europene s-au angajat în două activități cheie: o acțiune de stradă în centrul Vienei a avut ca scop să ofere vizibilitate cerințelor ETUC privind locurile de muncă de calitate, o discuție la nivel înalt despre Foia de parcurs pentru locuri de muncă de calitate a UE și Actul UE privind locurile de muncă de calitate, care vizează crearea unui impuls

pentru o inițiativă legislativă și politică europeană puternică.

ETUC încurajează afiliații să se alăture în mobilizare, prin organizarea propriilor evenimente naționale privind Foia de parcurs și Actul pentru locuri de muncă de calitate. Totodată, ETUC îndeamnă afiliații să se implice într-o campanie online în sprijinul unei foi de parcurs și a unui act puternic de calitate pentru locuri de muncă.

Acțiunea din 7 octombrie reflectă revendicările lucrătorilor și ale sindicatelor pentru care ETUC luptă în fiecare zi. În acest sens, Confederația Europeană a Sindicatelor își dorește să creeze un val digital în toată Europa.

„Avem o oportunitate unică de a arăta puterea colectivă a mișcării noastre, ajungând dincolo de Viena către cetățeni, părțile interesate și factorii de decizie din UE. Pentru a realiza acest lucru, vă invităm să participați la două acțiuni online simple, dar de mare impact. Scopul nostru este de a inunda rețelele sociale cu un mesaj unificat: timpul pentru o foie de parcurs pentru locuri de muncă de calitate este ACUM. Împreună, să ne asigurăm că cererea de muncă decentă este auzită de la Viena până la Bruxelles și pe întregul nostru continent”, se

subliniază în comunicatul de presă al ETUC, difuzat cu ocazia Zilei Muncii Decente.

ETUC definește locurile de muncă de calitate ca fiind acelea care asigură protecții puternice și oportunități semnificative pentru lucrătorii din întreaga Europă. Pentru ETUC, un loc de muncă de calitate înseamnă acoperirea completă a negocierilor colective și respectarea drepturilor sindicale. De asemenea, înseamnă salarii echitabile care garantează standarde decente de trai, securitatea locului de muncă și căi clare de progres în carieră.

„Lucrătorii trebuie să beneficieze de o protecție socială universală, accesibilă tuturor, precum și de acces la formare și dezvoltare a competențelor gratuit și în timpul programului de lucru. Locurile de muncă de calitate sunt, de asemenea, definite de condiții bune de muncă și standarde puternice de sănătate și siguranță, asigurând demnitatea și bunăstarea lucrătorilor. Ele trebuie să ofere un echilibru sănătos între viața profesională și viața privată și să se bazeze pe principiile egalității și nediscriminării”, se precizează în comunicatul Confederației Europene a Sindicatelor.

Daniela MORARI

Mesaj de felicitare

Poșta unește lumi, iar lucrătorii poștali sunt puntea care aduce oamenii mai aproape, zi de zi

Pe 9 octombrie se consemnează Ziua Mondială a Poștei și Lucrătorului Postal.

Stimați colegi, membri de sindicat, salariați ai I.S. „Poșta Moldovei”, cu ocazia Zilei Mondiale a Poștei, în numele Biroului Executiv al Federației Sindicatelor din Comunicații, dar și al meu personal, vă adresez sincere mulțumiri și aprecieri pentru efortul, profesionalismul și dedicația cu care contribuiți zilnic la prestarea serviciilor poștale de calitate.

Anual, la 9 octombrie, comunitatea poștală internațională marchează această zi importantă, evidențiind rolul esențial al serviciilor poștale în dezvoltarea societății. Republica Moldova, parte a acestei mari familii poștale, care reunește 192 de state, sărbătorește totodată și Ziua profesională a lucrătorului poștal, onorând munca celor care mențin legătura dintre oameni, localități și generații.

Cu acest frumos prilej, transmit cele mai calde felicitări și urări de sănătate întregului colectiv al I.S. „Poșta Moldovei”. Vă exprim recunoștința pentru devotamentul, responsabilitatea și perseverența cu care contribuiți la modernizarea și prosperarea unui domeniu de activitate din țară.

Vă urez mult succes în activitatea profesională, realizări frumoase, bunăstare în familie și liniște sufletească. Să fie această zi un prilej de mândrie și reflecție asupra valorii muncii dumneavoastră și a rolului pe care îl aveți în viața fiecărei cetățean.

Cu aleasă considerație,
Elizaveta IURCU, președinte
Federației Sindicatelor
din Comunicații din Moldova

Transparență

ANOFM anunță vizite la întreprinderi, indiferent de forma de proprietate

Agencia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM) organizează, începând cu această săptămână și până pe 31 octombrie curent, vizite la angajatori. Scopul principal al campaniei este de a dezvolta și stabili noi parteneriate pe piața muncii, pentru a constata cerințele de pe piața muncii și a mediului de lucru, a identifica locurile de muncă vacante în teritoriu, a spori nivelul de angajare a șomerilor în câmpul muncii, dar și a evalua satisfacerea și așteptările angajatorilor.

Potrivit responsabililor de la ANOFM, prin intermediul acestor vizite se dorește sensibilizarea angajatorilor privind pro-

blemele din teritoriu în domeniul ocupării forței de muncă. În context, se urmărește să se pună accent pe angajarea persoanelor care necesită suport suplimentar pe piața muncii sau grupurile vulnerabile (tinerii NEET care nu fac parte din populația ocupată; tinerii rămași fără îngrijirea părintească; persoanele care nu dețin o meserie; persoane cu dizabilități; șomerii de lungă durată; persoane cu vârsta de 50 ani și peste; persoanele eliberate din locurile de detenție; victimele traficului de ființe umane; persoanele care se luptă cu consumul de substanțe stupefiante ori psihotrope, după reabilitarea socială și psihologică; victimele violenței în familie, mamele cu copii mici, de până la trei ani).

De asemenea, se dorește să se sporească numărul de locuri de muncă vacante înregistrate și gestionate de subdiviziunile teritoriale ANOFM, în concordanță cu nivelul de pregătire a șomerilor sau a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă.

Totodată, se urmărește și scopul de a informa și promova (cu acordul angajatorilor) locurile de muncă vacante declarate de către aceștia pe paginile de Facebook ale subdiviziunilor teritoriale ANOFM și alte surse sigure pentru a spori gradul de ocupare. Un alt scop este și de a colecta informații relevante referitoare la activitatea angajatorilor, în special, a gradului de satisfacție în cola-

borarea cu subdiviziunile teritoriale ANOFM.

Mii de oameni angajați la muncă

De la începutul anului, prin intermediul subdiviziunilor teritoriale ale Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, 17095 de persoane au fost plasate în câmpul muncii – dintre care peste 5300 sunt șomeri care au beneficiat de suport direct la angajare și 500 – șomeri zilieri sau șomeri angajați pe perioadă determinată până la trei luni.

Din cele peste 17 mii de persoane plasate în câmpul muncii, 45,5% sau 7283 sunt femei, 190 – persoane cu dizabilități, 107 – migranți reveniți de peste hotare. Aceștia au fost angajați în domenii precum servicii colective, sociale și personale, agricultură, comerț cu ridicata și cu amănuntul, industrie, construcții etc.

Cor. VP

3 ACTIVITATEA SINDICALĂ

Masă rotundă

Ziua Muncii Decente: „Lucrătorii de pe platforme digitale operează adesea în condiții netransparente”

(Continuare din p. 1)

Liderul sindical a adăugat că în prezent milioane de salariați în UE lucrează prin platforme digitale, precum cele de livrări, transport sau servicii online. Multe dintre aceste persoane sunt clasificate ca lucrători independenți, deși relația lor cu platformele este, de fapt, un raport de muncă. Republica Moldova nu este o excepție, or procesele transformatoare modifică modul de interacțiune însă nu trebuie să conducă la lipsirea salariilor de drepturile prevăzute de legislația muncii.

Prezent la masa rotundă, Mihai-Gabriel Ciobanu, secretar de stat la Ministerul Muncii și Protecției Sociale, a ținut să menționeze că în procesul de aderare a Republicii Moldova la UE sunt înregistrate rezultate. De la începutul anului curent, ANOFM a angajat un număr record de șomeri, fiind vorba de 17 mii de oameni. Totodată, Inspectoratul de Stat al Muncii a depistat de la începutul anului șase mii de lucrători care munciau la negru, de asemenea, un număr record.

„Directiva UE privind îmbunătățirea condițiilor de muncă în cadrul muncii pe platforme

Sergiu Sainciuc, vicepreședinte al CNSM, a spus că tehnologiile și inteligența artificială sunt deja parte integrantă și a pieței muncii, iar utilizarea instrumentelor digitale în cadrul raporturilor de muncă devine tot mai frecventă.

Pe parcursul ultimilor ani, Republica Moldova a adoptat măsuri pentru impulsivarea creșterii industriei tehnologiei informației și crearea de noi locuri de muncă în domeniul IT, care are un potențial pentru creștere economică. Pentru a favoriza atragerea specialiștilor calificați în acest domeniu, rezidenții parcurilor IT beneficiază de un regim fiscal preferențial, achitând un impozit unic de 7% din veniturile din vânzări.

„Aparent, este o prevedere avantajoasă pentru acești salariați, însă, pe termen lung, aceasta va avea efecte nefaste, când persoanele vor dori să beneficieze de prestații de asigurări sociale. Or venitul lunar asigurat al acestor salariați va constitui 68% din cuantumul salariului mediu lunar pe economie

prognostat sau 10948 de lei, de 3,3 ori mai mic decât salariul mediu lunar în domeniul informației și comunicațiilor în trimestrul II al anului 2025. Este cert faptul că e necesar să asigurăm un tratament echitabil și să existe un echilibru între facilitățile acordate și beneficiile oferite de sistemul de securitate socială”, a menționat Sergiu Sainciuc.

În anul 2021, Organizația Internațională a Muncii (OIM) a identificat aproximativ 777 de platforme digitale active, în special, în domeniul transportului și livrărilor, în economii precum India, Africa de Sud și Statele Unite. În timp ce un raport din 2023 semnalează existența a circa 545 de platforme la nivel global, distribuite în 186 de țări, dintre care aproximativ 75% operează la nivel local sau regional.

Se estimează că, la nivel mondial, peste 1,5 miliarde de persoane – adică în jur de 46% din forța de muncă globală – participă în activități specifice „economiei gig” (rezultat al platformizării pieței muncii). Aceste activități variază de la transport și livrări la servicii digitale specializate precum programare, design grafic, traduceri, marketing sau asistență tehnică.

Conform datelor Eurostat, în anul 2022, circa 3% din totalul persoanelor cu vârstă între 15 și 64 de ani au desfășurat cel puțin o oră de muncă prin intermediul unei plat-

forme digitale în ultimele 12 luni, din care 80,1% au raportat ca fiind singura activitate de muncă desfășurată.

Datele arată că 55% dintre lucrători câștigă mai puțin decât salariul minim net pe oră din țara în care lucrează, acolo unde acesta există. Iar 41% din timpul pe care îl dedică muncii pe platforme nu este remunerat (de exemplu, cercetarea sarcinilor, așteptarea sarcinilor, revizuirea anunțurilor etc.). Prin urmare, statutul corect de salariat al lucrătorilor de pe platforme este esențial pentru a se asigura că aceștia beneficiază de drepturile de muncă pe care le merită, a subliniat Sergiu Sainciuc.

Pornind de la aceste premise, în octombrie 2024, Parlamentul European și Consiliul Uniunii Europene au adoptat Directiva UE 2024/2831 privind îmbunătățirea condițiilor de muncă în cadrul muncii pe platforme. Este primul standard care abordează protecția salariaților care activează pe platforme digitale. Această Directivă stabilește criterii clare pentru recunoașterea raportului de muncă între platformă, în calitate de angajator, și salariat, și nicidecum lucrător independent. Astfel, articolul 4 din Directivă introduce prezumția existenței unui raport de muncă în cazul în care anumite criterii sunt îndeplinite, precum existența unor proceduri de conducere și control din partea platformei asupra salariatului.

Protecția datelor cu caracter personal

Mai mult decât atât, articolul 7 prevede cerințe stricte privind protecția datelor cu caracter personal ale lucrătorilor. Astfel, platformele digitale de muncă nu sunt în drept de a prelucra date cu caracter personal privind starea emoțională sau psihologică a salariatului, date legate de conversații private, date biometrice și, mai cu seamă, date cu caracter personal, pentru a anticipa exercitarea drepturilor fundamentale, inclusiv a libertății de asociere, a dreptului de negociere colectivă și de acțiune colectivă sau a dreptului la informare și consultare, astfel cum sunt prevăzute în Carta Socială Europeană revizuită.

Articolul 12, care se referă la sănătatea și securitatea în muncă (SSM), impune platformelor digitale să evalueze riscurile generate de sistemele automatizate de monitorizare și decizie, inclusiv cele psihosociale și ergonomice, să verifice dacă garanțiile tehnologice sunt adecvate în raport cu riscurile identificate, să introducă măsuri de prevenire și protecție, precum și să asigure consultarea, informarea și participarea lucrătorilor sau a reprezentanților acestora, conform Directivei 89/391/CEE. De asemenea, platforma trebuie să evite folosirea sistemelor automatizate în moduri care generează presiuni nejustificate sau care afectează sănătatea fizică și mentală a lucrătorilor. Odată ce se prezumă un raport de muncă între salariat și platformă, acesta urmează să beneficieze de asigurare socială și medicală, precum și de regim fiscal.

Este important faptul că Directiva stabilește și dreptul salariaților de a fi reprezentați de organizații sindicale, precum și obligația platformelor de a transmite evaluările de risc către reprezentanții salariaților. Mai cu seamă, impune ca deciziile automatizate ale platformelor să fie revizuite de persoane reale.

Republica Moldova, conform Programului național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029, urmează să transpună în legislația națională Directiva UE până în decembrie 2026.

Ocnița

Egalitatea de tratament pentru lucrătorii cu responsabilități familiale, în vizorul sindicaliştilor

La data de 8 octombrie curent, în raionul Ocnița s-a desfășurat un seminar instructiv cu genericul „Fii vocea echității la locul de muncă. Egalitate de tratament pentru lucrătorii și lucrătoarele cu responsabilități familiale”, la care au participat 36 de reprezentanți sindicali din teritoriu. Evenimentul a avut drept scop promovarea egalității de gen și sprijinirea angajaților cu responsabilități familiale.

Seminarul a fost moderat de Ecaterina Sturzinschi, reprezentanta CNSM în raionul Ocnița, care a deschis ședința și a prezentat invitații. În cuvântul său de salut, vicepreședintele raionului Ocnița, Ivan Zaharco, a subliniat importanța drepturilor egale pentru toți cetățenii, menționând că, deși cadrul legal garantează egalitatea, realitatea arată că discriminarea – în special pe criterii de gen – persistă în societate.

„Principiile egalității de gen promovează ideea că fiecare persoană, indiferent de sex, trebuie să aibă șanse egale de dezvoltare și participare”, a punctat Zaharco.

Elena Anton, formator sindical național, a prezentat standardele de muncă privind egalitatea de gen, punând accent pe necesitatea combaterii stereotipurilor și asigurării participării egale în viața economică și socială. „Respectarea demnității umane începe cu eliminarea barierelor mentale și culturale care afectează atât femeile, cât și bărbații”, a afirmat aceasta.

Un moment important al seminarului l-a constituit intervenția Aureliei Melnik, șefa Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Ocnița, care a oferit informații detaliate despre protecția socială a familiilor cu copii. Ea a vorbit despre indemnizațiile acordate pentru îngrijirea copilului, serviciile sociale disponibile și campaniile de informare derulate la nivel teritorial. Participanții au pri-

mit pliante informative și au discutat despre dificultățile întâmpinate în accesarea acestor servicii.

Sergiu Iurcu, consilier superior în cadrul CNSM, a abordat tema egalității de tratament pentru lucrătorii cu responsabilități familiale, cu referire la Convenția OIM nr. 156. Acesta a subliniat necesitatea creării unor condiții de muncă echitabile și flexibile pentru angajații care îmbină rolul profesional cu cel familial.

„Scopul final este asigurarea unei egalități reale de șanse, nu doar pe hârtie, ci în practică, în fiecare instituție și la fiecare loc de muncă”, a precizat Iurcu.

La finalul evenimentului, Ecaterina Sturzinschi a mulțumit tuturor participanților și a reiterat importanța implicării sindicatelor în promovarea unei culturi a echității și a respectului reciproc la locul de muncă.

„Vocea sindicală trebuie să se audă clar acolo unde apar nedreptăți sau inegalități. Doar împreună putem construi o societate în care munca este respectată, iar oamenii sunt protejați”, a conchis Ecaterina Sturzinschi.

Cor. VP

Caz rar

Minune triplă la Maternitatea „Gheorghe Paladi”

O naștere rară și emoționantă a avut loc la Spitalul Clinic Municipal „Gheorghe Paladi” din capitală. O femeie în vârstă de 38 de ani a adus pe lume tripleți: trei băieți perfect sănătoși, în urma unei operații cezariene complexe, realizată de o echipă medicală multidisciplinară.

Nașterea a avut loc la 33 de săptămâni de sarcină, iar intervenția chirurgicală s-a desfășurat fără complicații. Cei trei nou-născuți au venit pe lume cu greutatea de 1.790 de grame, 1.740 de grame și 1.500 de grame, fiind imediat preluați de echipa de neonatologi pentru monitorizare și îngrijiri specializate.

„Este o bucurie imensă pentru întreaga echipă medicală. Astfel de nașteri presupun un nivel înalt de coordonare și profesionalism, dar mai ales multă responsabilitate. Suntem recunoscători că totul a decurs bine, iar mama și copiii sunt în afara oricărui pericol”, a declarat Oleg Potacevski, vicedirector pentru asistența medicală a mamei și copilului.

Cei trei bebeluși au fost concepuți pe cale naturală, iar pentru mamă aceasta este a doua sarcină. Tripleții se află în prezent

în secția de neonatologie, unde sunt atent supravegheați și îngrijiți.

Din echipa care a asistat nașterea au mai făcut parte Liviu Sărateanu, șeful secției obstetrică-ginecologie, medicul Mihai Urzică, precum și moașele Ana Calancea, Veronica Orlov, Mariana Roșca și Mariana Pasescic. Întregul colectiv a fost lăudat pentru modul exemplar în care a gestionat acest caz complex.

Conducerea instituției și-a exprimat recunoștința pentru încrederea oferită de familie și a subliniat că astfel de reușite reflectă

nivelul ridicat de pregătire și devotamentul personalului medical din cadrul maternității.

„Nașterile multiple rămân evenimente rare, care necesită nu doar echipamente și cunoștințe, ci și o echipă unită, dedicată în totalitate binelui pacientei și al nou-născuților”, a adăugat reprezentantul spitalului.

Amintim că, la sfârșitul lunii iulie, aceeași instituție medicală a asistat o altă naștere de tripleți. Atunci, o tânără mamă de doar 19 ani a adus pe lume trei fete, concepute tot pe cale naturală.

Natalia HADĂRCĂ

Progres

Certificatul de concediu medical, emis digital de orice medic curant

Gata cu certificatele medicale pe suport de hârtie. Începând cu luna martie 2026, acestea vor putea fi emise de orice medic curant, medic de familie sau medic specialist, indiferent de profil, iar întregul proces va fi documentat și gestionat exclusiv în format digital. O hotărâre în acest sens a fost aprobată în ședința de miercuri a Guvernului.

Potrivit ministrului Sănătății, Ala Nemerenco, aceasta prevede emiterea digitală a certificatelor de concediu medical printr-un portal special care este în testare acum, cu semnătură electronică și cod QR, imprimarea fiind posibilă dacă pacientul va dori. Constatarea incapacității de muncă, prelungirea și finalizarea concediilor medicale o vor putea efectua nu doar medicii de familie și spitalele, dar și toți specialiștii de profil, astfel simplificând procedurile actuale de „du-te-vino”.

De asemenea, va exista acces digital nu doar pentru prestatorii de servicii medicale, dar și pentru pacienți și angajatori, atât prin Portalul certificatelor de concediu medical, cât și prin Portalul guvernamental al cetățeanului, aplicația EVO și Portalul unităților de drept. Totodată, angajatorul va fi notificat imediat privind inițierea unui certificat de concediu medical angajatului său.

„Astfel, facem un pas important spre un sistem public eficient, în care documentele medicale sunt gestionate digital, în condiții de securitate și interoperabilitate deplină”, a mai spus Ala Nemerenco.

Anual, în Republica Moldova sunt emise peste 420.000 de certificate de concediu medical cu un cost doar pentru tipărire de peste 1,4 milioane de lei. Procesarea lor manuală durează de la 15 minute la o oră pentru un caz.

Cor. VP

Un pas înainte

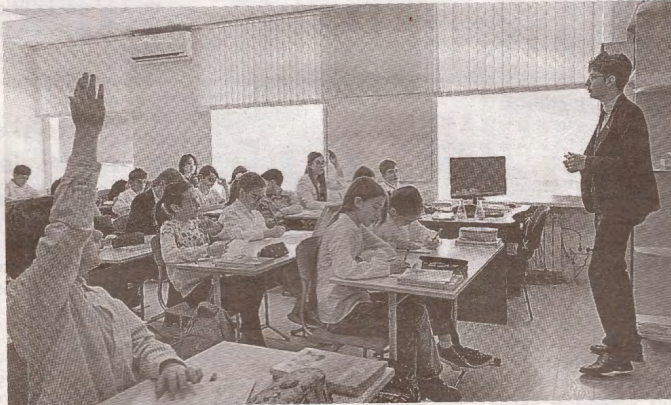
Peste 420 de tineri specialiști s-au angajat în școli și grădinițe, în 2025

Un număr record de 426 de tineri specialiști s-au angajat în școli și grădinițe, în anul curent de studii, marcând cea mai mare participare la îndemnul Ministerului Educației și Cercetării de a se alătura sistemului educațional. Este recordul atins din ultimii opt ani. Prin comparație, în 2024, s-au angajat 404 tineri, în 2023 – 365, iar în 2022 – 296.

Din totalul de tineri angajați, cei mai mulți au optat pentru funcțiile de învățător – 89 la număr, urmat de educator – 74; profesor de limbă română – 36 și profesor de istorie – 23. În ceea ce privește distribuția regională, majoritatea absolvenților au ales să activeze în instituțiile din Chișinău, UTA Găgăuzia, Bălți, Orhei și Ialoveni.

„Este o realizare importantă pentru sistemul educațional să vedem un interes tot mai mare al tinerilor de a se implica în educație. Acești specialiști reprezintă viitorul învățământului, iar sprijinul pe care îl oferim prin indemnizații, mentorat și facilități practice îi va ajuta să se dezvolte profesional și să rămână motivați în cariera didactică”, a declarat ministrul Educației și Cercetării, Dan Perciun.

Tinerii specialiști care merg să activeze în școli și grădinițe beneficiază în prezent de o indemnizație unică de până la 200 de mii de lei, reducerea la 75% a normei didactice în primii cinci ani, de compensații pentru materiale didactice, sprijin pentru

cheltuielile de locuință și utilități în mediul rural sau centrele raionale, concediu anual de până la 62 de zile și asistență din partea unui cadru didactic mentor.

Un exemplu în acest sens este și Dorina Lozan, cadru didactic debutant la Liceul Teoretic cu profil arte „Grigore Grigoriu” din satul Cîrnățeni, raionul Căușeni.

„Sprijinul acordat prin programele destinate tinerilor specialiști reprezintă pentru mine nu doar un ajutor material, ci și o dovadă că munca noastră este apreciată și valorificată. Este o motivație puternică să rămânem în școli, să formăm caractere și să investim în viitorul copiilor”, spune tânărul pedagog.

Nouă obiective cheie

De altfel, este doar un început de dezvoltare a sistemului educației, spune ministrul Perciun. În cadrul Galei „Pedagogul Anului” din acest an, Dan Perciun a anunțat nouă obiective-cheie pentru dezvoltarea sistemului educațional în următorii patru ani.

Acestea vizează atât îmbunătățirea performanțelor academice, creșterea finanțării în infrastructura școlară și de cercetare, cât și majorarea salariilor cadrelor didactice. Potrivit acestuia, scopul ar fi ca în fiecare an cel puțin 500 de tineri pedagogi să intre în sistem, dintre care cel puțin

250 să fie absolvenți ai învățământului superior. În plus, fiecare al patrulea ar trebui să activeze în domenii STEM (știință, tehnologie, inginerie și matematică).

„În fiecare an, ar fi bine ca cel puțin 500 de tineri pedagogi să intre în sistem, dintre care cel puțin 250 să aibă studii superioare

Un alt obiectiv important este ca salariul mediu din educație să ajungă la nivelul salariului mediu pe economie, care în 2025 este de 16.100 de lei. De altfel, este un angajament asumat ceva mai devreme. În ceea ce privește investițiile, ministrul a anunțat că, având sprijinul partenerilor de dezvoltare, urmează să fie alocate aproximativ șase miliarde de lei pentru modernizarea infrastructurii educaționale și de cercetare – de trei ori mai mult decât în ultimii patru ani.

De altfel, un rol important în aceste realizări îi revine și Federației Sindicale a Educației și Științei (FSES), care rămâne ferm angajată în promovarea condițiilor de muncă mai bune, echității și respectului pentru cadrele didactice și cercetători.

Acestea se regăsesc și în Convenția Colectivă pentru anii 2026-2030, negociată și semnată de către Ministerul Educației și Cercetării și FSES.

Galina MUNTEANU

Cultură

Ministerul a elaborat o nouă Strategie Națională pentru Cultură și Patrimoniu

Federația Sindicatelor Lucrătorilor din Cultură salută faptul că Guvernul a aprobat **Strategia Națională pentru Cultură și Patrimoniu 2025-2035**. Potrivit federației de ramură, această inițiativă recunoaște cultura și patrimoniul ca factori-cheie ai dezvoltării durabile și ai identității culturale.

Strategia a fost elaborată de Ministerul Culturii, în parteneriat cu UNESCO și cu sprijinul financiar al Uniunii Europene.

Potrivit ministerului de resort, noua Strategie vine ca urmare a finalizării perioadei de implementare a Strategiei pentru Cultură 2014-2020 și răspunde angajamentelor asumate de Republica Moldova în procesul de integrare europeană.

„Prin acest document ambițios, cultura și patrimoniul cultural devin piloni strategici ai dezvoltării naționale. Recunoaștem rolul lor fundamental în consolidarea identității naționale, a democrației și coeziunii sociale, dar și în stimularea diversității, a inovației artistice și a libertății de exprimare”, a declarat Sergiu Prodan, ministrul Culturii.

Strategia Națională pentru Cultură și Patrimoniu 2025-2035 este aliniată la Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova

Europeană 2030” și la bunele practici europene și internaționale. Documentul are cinci obiective majore: 1. Participare largă și incluzivă la viața culturală – modernizarea și digitalizarea infrastructurii culturale, sprijin pentru sectorul cultural independent, educație artistică și culturală, promovarea cinematografiei autohtone. 2. Protejarea și valorificarea patrimoniului cultural – reformarea cadrului instituțional, inventarierea patrimoniului imobil, creșterea rezilienței în fața riscurilor, combaterea traficului ilicit de bunuri culturale, promovarea culturii memoriei. 3. Dezvoltarea capitalului uman și susținerea creativității – recunoașterea statutului omului de creație, sprijin pentru artiști și liber-profesioniști, integrarea tinerilor specialiști în instituții culturale. 4. Finanțare sustenabilă și echitabilă – diversificarea modelelor de finanțare, mecanisme incluzive pentru restaurarea și valorificarea patrimoniului cultural. 5. Internaționalizarea culturii și a patrimoniului – implicarea diasporei, promovarea produselor culturale moldovenești pe plan european și internațional, participarea în rețele și la programe culturale globale.

Strategia va fi aplicată în două etape prin Programele de implementare pentru perioadele: 2025-2030 și 2031-2035.

Potrivit Ministerului Culturii, adoptarea Strategiei Naționale pentru Cultură și Patrimoniu 2025-2035 marchează un pas decisiv în direcția consolidării rolului culturii ca motor de dezvoltare durabilă și europeană a Republicii Moldova.

Implementarea Strategiei va contribui la modernizarea infrastructurii culturale și creșterea accesului la bunuri și servicii culturale, consolidarea coeziunii sociale și identitare prin promovarea culturii memoriei și a gândirii critice, transmiterea

valorilor și tradițiilor generațiilor viitoare, crearea de oportunități pentru artiști și profesioniști, retenția și motivarea specialiștilor în țară, implicarea sectorului privat în dezvoltarea culturală, integrarea accelerată a Republicii Moldova în spațiul cultural european și internațional, protejarea patrimoniului în fața riscurilor și situațiilor de urgență, creșterea atractivității turistice a comunităților și a țării în ansamblu.

Cor. VP

» SOCIETATE

6

Patrimoniu

Chișinăul recapătă dreptul de proprietate asupra Sanatoriului „Moldova” din Odesa

După ani de litigii și eforturi juridice, Republica Moldova își recapătă oficial dreptul de proprietate asupra complexului balnear „Sanatoriul Moldova” din Odesa. Agenția Proprietății Publice a anunțat că, printr-o hotărâre emisă la 24 septembrie 2025, Curtea de Apel Sud-Vest a Ucrainei a admis parțial apelul înaintat de autoritățile moldovenești, recunoscând astfel dreptul de proprietate al statului nostru asupra acestui important obiectiv patrimonial.

Litigiul privind sanatoriul din Odesa durează de mai mulți ani, implicând instanțe din Ucraina și mai multe etape juridice. În urma acestei hotărâri, statul moldovean reîntră în posesia clădirilor și a construcțiilor din cadrul sanatoriului, printre care se numără blocurile de cazare, spațiile administrative, bazinul, corpurile de pensiene și alte anexe ale complexului.

Un simbol al patrimoniului moldovenesc

Sanatoriul „Moldova” din Odesa a fost construit în anul 1950, fiind destinat inițial elitei politice. Clădirea, proiectată de arhitecți din Odesa, a devenit cu trecerea timpului o destinație apreciată pentru tratament balnear.

În 2008, în timpul guvernării comuniste, sanatoriul a fost pri-

vatizat. Cu toate acestea, în 2009, statul moldovean a inițiat un proces de anulare a vânzării, motivând că nu fusese achitată suma integrală de către cumpărător. În 2011, Curtea Supremă de Justiție din Republica Moldova a dispus rezilierea contractului de vânzare, însă instanțele din Odesa recunoscuseră deja dreptul de proprietate al unei persoane juridice asupra bunului.

În 2018, autoritățile locale din Odesa au transferat terenul de cinci hectare aferent sanatoriului către o companie cipriotă, în baza unui contract de arendă pe 20 de ani. Decizia a fost justificată prin lipsa veniturilor din chirie, însă a stârnit controverse și speculații legate de posibile dezvoltări imobiliare pe acel amplasament, inclusiv construirea unor zgârie-nori.

Ulterior, în 2019, Ministerul Afacerilor Externe din Ucraina a anulat decizia de transfer, invocând existența unor proceduri legale în

curs. Totuși, în februarie 2020, clădirile sanatoriului au fost scoase la licitație pentru suma de 248 de milioane de hryvne. Pandemia de COVID-19 care a izbucnit în același an a dus la amânarea mai multor etape ale procesului. Iar cu doi ani în urmă, o parte din sanatoriu a fost cuprinsă de flăcări, după un atac rusesc cu drone asupra regiunii. Imagini video cu clădirea în flăcări, care nu mai este funcțională, au fost făcute publice de presa locală.

Decizia recentă a Curții de Apel Sud-Vest nu este definitivă, existând posibilitatea unui apel la Curtea de Casație din Ucraina. Cu toate acestea, hotărârea actuală reprezintă un precedent favorabil și un semnal privind angajamentul autorităților moldovene în apărarea bunurilor statului. Agenția Proprietății Publice a subliniat că va continua demersurile pentru protejarea și valorificarea patrimoniului național aflat peste hotarele țării.

Natalia HADĂRCĂ

Avantaje

R. Moldova s-a integrat oficial în Zona unică de plăți în euro

Începând de pe 6 octombrie curent, Republica Moldova devine parte operațională a Zonei unice de plăți în euro (SEPA) – sistemul care reunește 41 de țări europene și permite cetățenilor și companiilor să efectueze transferuri în euro rapid, în siguranță și cu costuri reduse, uneori chiar zero. Despre aceasta a anunțat într-un comunicat de presă Banca Națională a Moldovei (BNM).

SEPA este cadrul european care permite transferuri în euro între țările participante în aceleași condiții de cost, siguranță și timp, indiferent de granițe. Din rețea fac parte toate statele UE, Marea Britanie, țările SEE, Elveția, Andorra, Monaco, San Marino și Vatican.

Avantaje pentru cetățeni și diaspora, transferurile în euro devin mai rapide, sigure și mult mai ieftine, uneori chiar fără comision, în funcție de banca aleasă. Dacă anterior un transfer internațional costa între 20 și 200 de euro, acum el va fi procesat la aceleași tarife ca în UE – de doar câțiva euro sau gratuit.

Pentru mediul de afaceri, SEPA va elimina barierele administrative și va oferi condiții egale cu firmele europene. Cum peste 60% din exporturile Republicii Moldova merg spre UE, costurile mai mici sporesc competitivitatea și stimulează comerțul și investițiile. În 2024, au fost efectuate circa 830.000 de tranzacții în euro cu țările SEPA, în valoare totală de

11,8 miliarde de euro – zilnic peste 3.200 de plăți de aproximativ 45 de milioane de euro. De acum, aceste fluxuri vor fi procesate direct prin SEPA, mai rapid și la costuri reduse.

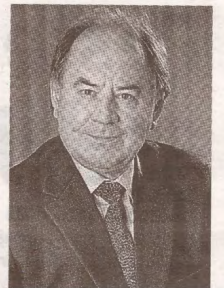
La nivel macroeconomic, integrarea în SEPA va aduce economii directe de aproximativ 20 de milioane de euro anual, bani care pot fi investiți în afaceri, dezvoltare și locuri de muncă.

În prezent, opt bănci comerciale din Republica Moldova au obținut statutul de Participant SEPA și pot procesa plăți în euro la aceleași standarde ca în Uniunea Europeană.

BNM subliniază că fiecare client trebuie să consulte banca la care este deservit pentru a afla condițiile de transferuri prin SEPA, inclusiv tarifele și tipurile de servicii disponibile (plăți standard sau plăți instant).

Cetățeanul și legea

Rubrica „Cetățeanul și legea” vine în ajutorul cititorului nostru care caută răspunsuri la întrebări de ordin juridic. Continuăm această tradiție pentru ca cititorii care sunt și salariați la diverse întreprinderi să nu se simtă vulnerabili din punct de vedere juridic în fața celor care încearcă să-i manipuleze. La întrebările primite la redacție răspunde juristul Ion PREGUZA.

Cine și cum poate reprezenta interesele salariaților la o unitate

La întreprinderea în care activez, unii salariați care nu sunt membri de sindicat intenționează să-și aleagă reprezentanții lor. Vă rog să ne spuneți ce presupune alegerea acestora și care sunt împuternicirile lor dacă în cadrul unității este constituit sindicat?

Visionar Certan, membru de sindicat, Soroca

Particularitățile juridice ale reglementărilor legale cu privire la alegerea și împuternicirile reprezentanților salariaților sunt stabilite prin Codul muncii. Astfel, reglementările legale vizează două categorii de reprezentanți ai salariaților, și anume: reprezentanți ai salariaților în cadrul parteneriatului social la toate nivelurile și reprezentanți aleși ai salariaților.

În conformitate cu prevederile art. 20 alin. (1) din Codul muncii, reprezentanți ai salariaților la toate nivelurile de parteneriat social (național, ramural, teritorial și de unitate) sunt organele sindicale respective, împuternicite în conformitate cu statutele sindicatelor și cu legislația în vigoare.

În același timp, alin. (2) al articolului prenotat specifică unele particularități ale reprezentării intereselor salariaților la nivel de unitate. Mai exact, interesele salariaților unității în cadrul parteneriatului social – la negocierile colective, la încheierea, modificarea și completarea contractului colectiv de muncă, la efectuarea controlului asupra îndeplinirii lui, precum și la realizarea dreptului de participare la administrarea unității – sunt reprezentate de organul sindical din unitate, iar în lipsa acestuia – de alți reprezentanți aleși de salariații unității.

Din norma dată (alin. (2) al art. 20 din Codul muncii) rezultă că reprezentanții aleși de salariații unității pot reprezenta interesele salariaților din unitate (la negocierile colective, la încheierea, modificarea și completarea contractului colectiv de muncă, la efectuarea controlului asupra îndeplinirii lui, precum și la realizarea dreptului de participare la administrarea unității) numai în cazul în care la unitate nu este constituit sindicat.

„Și salariații care nu sunt membri de sindicat au dreptul să împuternicească organul sindical să le reprezinte interesele în fața angajatorului

Mai mult, în acest sens, alin. (2) al art. 21 din Codul muncii stabilește, cu destulă claritate, că, „în unitățile în care nu sunt constituite sindicate, interesele salariaților pot fi apărate de reprezentanții aleși ai acestora”.

În contextul întrebării adresate (cum că unii salariați ai unității care nu sunt membri de sindicat intenționează să-și aleagă reprezentanții lor, deși la unitate este sindicat), este relevantă dispoziția alin. (1) al art. 21 din Codul muncii, care prevede că salariații care nu sunt membri de sindicat au dreptul să împuternicească organul sindical să le reprezinte interesele în raporturile de muncă cu angajatorul.

Cu referire la alegerea și împuternicirile reprezentanților aleși ai salariaților, potrivit art. 21 alin. (3) și (4) din Codul muncii, aceștia sunt aleși în cadrul adunării generale (conferinței) a salariaților, cu votul a cel puțin jumătate din numărul total al salariaților (delegaților) din unitate. Împuternicirile reprezentanților aleși ai salariaților, modul de exercitare a acestora, precum și durata și limitele mandatului lor se stabilesc de adunarea generală (conferința) a salariaților într-un act normativ la nivel de unitate.

Cu toate acestea, împuternicirile stabilite de adunarea generală (conferința) a salariaților nu pot depăși competențele reprezentanților aleși ai salariaților, care reies din alin. (2) al art. 20 din Codul muncii.

În fine, din reglementările legale prenotate rezultă că reprezentanții salariaților sunt acei angajați aleși de colegii lor să-i reprezinte doar în relațiile cu angajatorul și să exercite unele din atribuțiile prevăzute pentru sindicate în cazul în care acestea nu sunt constituite la unitate. Este de menționat și faptul că existența reprezentanților aleși ai salariaților nu este obligatorie, legea oferă doar o posibilitate și nu o obligație pentru salariați de a-și alege reprezentanții lor la unitate.

Ajutor

Compensații pentru energie și căldură: Programul de sprijin va fi prelungit

Și în sezonul rece 2025–2026, cetățenii noștri vor beneficia de compensații la energie electrică și căldură. Guvernul a anunțat oficial prelungirea programului de sprijin pentru populație, menit să atenueze impactul facturilor ridicate la utilități în perioada de iarnă. Măsura vizează atât consumatorii casnici, cât și familiile aflate în situații de vulnerabilitate energetică.

Potrivit deciziei adoptate, toți consumatorii casnici din Republica Moldova vor continua să primească compensații la energia electrică pentru primii 110 kilowați/oră consumați lunar. Sprijinul este acordat automat, fără înregistrare, și are ca scop diminuarea presiunii asupra bugetului familiilor, în contextul scumpirii resurselor energetice din ultimii ani.

În ceea ce privește compensațiile pentru căldură, acestea vor fi oferite doar gospodăriilor care se încadrează într-un anumit grad de vulnerabilitate energetică. Pentru a beneficia de acest sprijin, cetățenii vor trebui să se înregistreze din nou, începând cu luna noiembrie, pe platforma online compensatii.gov.md. Procedura este similară cu cea aplicată în ultimele patru ierni.

„Noi adoptăm periodic aceste hotărâri pentru a prelungi programul. În funcție de resursele identificate, inclusiv cu sprijinul Uniunii Europene, continuăm implementarea acestuia. Avem angajamentul de a fi alături de cetățenii noștri prin intermediul acestui program până la sfârșitul anului”, a declarat Alexei Buzu, ministrul Muncii și Protecției Sociale.

Oficialul a subliniat că este vorba despre cel mai mare program operațional gestionat de Guvern, raportat la numărul de beneficiari: „Este un program complex. În iarna trecută, peste 760 de mii de familii,

adică aproximativ 1,4 milioane de persoane, au beneficiat de compensații. Vrem să ne asigurăm că din punct de vedere tehnic suntem pregătiți. Cu siguranță, în luna noiembrie vom demara procesul de înscriere în sistem”.

În prezent, tariful la energia electrică este de 3,59 lei/kWh pentru consumatorii din centrul și sudul țării, iar în nord, de 4 lei/kWh. Aceste tarife pot rămâne valabile pentru perioada imediat următoare, dar nu este exclusă o ajustare în funcție de evoluțiile pieței.

Pe lângă sprijinul direct pentru consu-

matori, autoritățile au anunțat că Republica Moldova este pregătită din punct de vedere logistic și energetic pentru sezonul rece. Ministrul Energiei, Dorin Junghietu, a declarat că țara are deja completate toate stocurile de siguranță necesare: gaze naturale, păcură și cărbune.

„Energocom a efectuat toate achizițiile necesare de gaze pentru sezonul de încălzire 2025–2026, a finalizat completarea stocurilor de siguranță, cele 50 de milioane de metri cubi care sunt depozitate în România și Ucraina, și până la 1 noiembrie va finaliza și achiziția celor 15% din obligația de stocare, conform legii”, a declarat ministrul Junghietu.

Tot el a menționat că, în luna decembrie 2025, ANRE va decide dacă este necesară ajustarea tarifului la gaze. Până atunci, livrările au început, iar oamenii primesc deja facturile calculate pe baza tarifelor vechi.

Pe fundalul incertitudinilor legate de prețurile din această iarnă, prelungirea programului de compensații vine ca o gură de aer pentru sute de mii de gospodării. De asemenea, autoritățile încurajează cetățenii să urmărească periodic anunțurile oficiale pentru a nu rata înregistrarea în sistemul de compensații, mai ales în cazul sprijinului acordat pentru căldură.

Natalia HADĂRCĂ

Escrocherii online

A fost lansată campania națională „Stop Investițiilor False!”

De la începutul anului curent, peste 1.200 de moldoveni au căzut victime ale infracțiunilor financiar-bancare în mediul digital. În spatele acestor cifre sunt povești reale, oameni care și-au pierdut economiile de-o viață, unii chiar ultimele rezerve financiare. Octombrie este Luna Conștientizării Securității Cibernetică, iar în acest context, autoritățile au lansat campania „Stop Investițiilor False”.

Prin această inițiativă, oamenii legii își propun să informeze și să protejeze cât mai mulți cetățeni, pentru ca aceștia să nu cadă în capcanele escrocilor.

„Această campanie nu este doar un mesaj de atenționare, ci o acțiune concretă pe care Poliția Națională o lansează pentru a proteja cetățenii. Vrem ca fiecare cetățean, indiferent unde se află, să audă apelul nostru la vigilență și să înțeleagă că împreună putem opri escrocheriile. IGP va continua să fie în prima linie, nu doar prin investigații și sancționarea infractorilor, dar și prin educarea oamenilor, pentru ca nici o promisiune falsă să nu afecteze cetățenii noștri”, a declarat Viorel Cernăuțeanu, șeful Inspectoratului General al Poliției.

Topul escrocheriilor

Cel mai recent caz a fost documentat acum câteva săptămâni, când mascații

și procurorii au dat buzna într-un alt call center și i-au luat pe sus pe escroci. Cele mai frecvente fraude online întâlnite în Republica Moldova includ escrocherii privind investițiile pe piața financiară (criptomonedă), cele cu vânzarea bunurilor personale din țară, precum și din străinătate, dar și escrocheriile comise de persoanele care se prezintă ca fiind angajați ai băncilor comerciale.

„În spatele cifrelor se ascund povești reale de oameni păgubiți. În doar un an, prejudiciile cauzate de fraude online au crescut de aproape trei ori – de la 73 de milioane la peste 211 milioane de lei. Potrivit datelor statistice naționale, în anul 2025 au fost înregistrate peste 1.225 de infracțiuni financiar-bancare, iar în anul 2024 au fost raportate 832 de infracțiuni similare. Este un semnal de alarmă că fiecare dintre noi trebuie să fie mult mai atent în spațiul digital”, a declarat Lurie Roșca, șeful Centrului pentru Combaterile Crimelor Cibernetică din cadrul Inspectoratului General al Poliției.

Pensionarii, cei mai vulnerabili

Deși oricine poate cădea în plasa escrocilor, poliștii spun că pensionarii sunt cei mai vulnerabili. „Soțul a fost sunat o dată de la bancă, la ora 16:30, mai nu a căzut în capcană. Atunci am luat eu telefonul și i-am spus că sun la poliție și imediat a închis băiatul”, ne spune Ludmila Vulpe din Chișinău.

AI GRIJĂ UNDE INVESTEȘTI ONLINE!

Nu te lăsa păcălit de promisiuni false

Parteneri în campania poliției sunt experți din Estonia, unul dintre liderii mondiali în securitate cibernetică. Poliștii de acolo luptă cu acest fenomen pe rețelele de socializare, avertizând cetățenii și oferindu-le suport pe chat-uri de încredere lansate pe cele mai populare platforme.

„De mulți ani, Republica Moldova este unul dintre cei mai apropiați parteneri ai noștri în cooperarea în domeniul securității cibernetice. Acesta este și motivul pentru care Uniunea Europeană continuă să investească în reziliența cibernetică a Moldovei”, a subliniat Ene Vișnev, expert senior în securitate cibernetică la eGA.

Campania se va desfășura pe parcursul lunilor octombrie – noiembrie și inclu-

de o gamă variată de activități de informare: distribuirea de materiale educative (flyere, manuale), campanii de publicitate socială în spații publice, magazine, taxiuri și panouri stradale în 11 localități din țară. Mesaje audio de avertizare vor răsună în gări, în transportul public și în piețe, iar spoturile sociale vor fi difuzate la cele mai populare posturi de radio din Republica Moldova.

De asemenea, mediul online va juca un rol central: o serie de videoclipuri satirice, realizate cu implicarea influencerilor locali, vor demasca cele mai frecvente scheme de fraudă, transmitând un mesaj clar – „nu te lăsa păcălit!”.

Galina MUNTEANU

Bancuri pentru sindicaliști deștepți

Sentimente, sentimente...

Soția mea spune că, dacă s-ar mai naște o dată, tot cu mine s-ar mărita. Eu nu înțeleg de unde atâta ură la femeia asta...

O problemă pentru mai multe generații

- Bulișor către Bulă:
- Tată, azi proful de mate m-a pus să găsesc cel mai mic multiplu comun.
 - Nu l-au găsit nici acum?!!
 - Nu, de ce?
 - Păi îl caută de când mergeam eu la școală!

Bulă după accident

- Ce-ai pățit, Bulă, de mergi în cărje?
- Am avut un accident de automobil.
- Si nu poți să mergi fără cărje?
- Ba da. Doctorul zice că pot să merg, dar avocatul meu - nu.

Confuzii îngrijorătoare

- Văzând un pasager nelineștit, stewardesa întreabă cu multă înțelegere:
- Ați mai zburat vreodată?
 - Da... doamnă.
 - Cu ce tip de avion?
 - Cu un generator de sudură.

Trecerea frontierei

Nou sistem de intrare pe teritoriul UE, începând cu 12 octombrie

Uniunea Europeană (UE) va implementa, începând cu data de 12 octombrie curent, un nou sistem de trecere a frontierei sale externe. Este vorba despre Sistemul de Intrare/Ieșire (Entry/Exit System - EES), destinat înregistrării datelor privind intrarea și ieșirea cetățenilor țărilor terțe la frontierele externe ale statelor membre ale UE.

Poliția de Frontieră informează că EES va fi aplicat cetățenilor țărilor terțe (non-UE), indiferent dacă aceștia au sau nu nevoie de viză pentru a călători în spațiul Schengen, inclusiv celor din R. Moldova care călătoresc în baza pașaportului biometric moldovenesc.

Cetățenii Republicii Moldova care dețin și cetățenia unui stat membru UE sau Schengen și călătoresc cu documentul acelui stat NU fac obiectul sistemului EES, precizează autoritățile de frontieră.

Sistemul de Intrare/Ieșire presupune scanarea documentului de călătorie; colectarea datelor biometrice: imagine facială și amprente digitale; precum și crearea unui dosar electronic individual în sistemul EES.

Copiii sub 12 ani și persoanele pentru care captarea amprentelor este fizic imposibilă sunt exceptați de la amprentare.

Pentru a evita eventuale întârzieri sau neînțelegeri la traversarea frontierei externe Schengen, Poliția de Frontieră recomandă cetățenilor Republicii Moldova să se informeze din timp despre noile proceduri și cerințe din sursele oficiale ale UE (<https://travel-europe.europa.eu/ro/ees>), să verifice valabilitatea pașaportului biometric și a altor documente de călătorie și să manifeste răbdare și cooperare cu autoritățile de frontieră din statele UE în procesul de trecere a frontierei.

Amintim că cetățenii Republicii Moldova pot călători, din aprilie 2014, fără vize în UE. În cei 11 ani de la anularea regimului de vize, 2.668.615 moldoveni au efectuat 18.279.446 de călătorii în Uniunea Europeană. Datele Ministerului Afacerilor Externe mai arată că numărul total de traversări ale frontierei dintre Republica Moldova și statele UE a fost de 36.290.266, incluzând 18.279.446 de ieșiri și 18.010.820 de intrări.

Precizăm că EES face parte din eforturile Uniunii Europene de modernizare și digitalizare a controlului la frontiere și are ca scop înregistrarea datelor privind intrarea, ieșirea și refuzul de intrare a cetățenilor țărilor non-UE în spațiul Schengen.

Cu profund regret și cu durere în suflet, ne exprimăm sincerele noastre condoleanțe și întreaga compasiune pentru Ana Moldova-nu, consilier superior în Departamentul protecție social-economică al Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova, în legătură cu trecerea în neființă a soțului său, **Ion Moldovanu**.

În aceste momente de mare tristețe, suntem alături de draga noastră colegă și de familia sa, cu gândul și cu sufletul. Îi dorim putere și liniște pentru a putea trece peste această suferință.

Pierderea unei ființe dragi lasă un gol imens, dar amintirile și iubirea rămân veșnic în inimile celor care l-au cunoscut și iubit.

Dumnezeu să-l odihnească în pace și lumină!

Sincere condoleanțe din partea întregului colectiv al Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova.

Un evreu se află pe patul de moarte și-i spune singurului său fiu:

– Isaac, mai am puțin și mor și vreau să știu că cele 7 vile, 3 blocuri, 30 de taxiuri, fabrica de îmbrăcăminte, cele 2 ferme, 8 magazine, bijuteriile, titlurile bancare, valorile...

(continuarea bancului o veți afla pe raster)

PRIMELE FRUCTE	ARE CAPITALA LA MOSCOVA	PRAVALIE	60 MINUTE	ELEGANT	NOTA 7	DAT CA EXEMPLU	STRĂ-VECHI
MASINĂ LUXOASĂ	FEL						
UZAT		ELENA DINU	JALUZEĂ				
MIJLOCIU		ANIMALE MARI DIN CARPATI					
		AICI (POP)					
PLANTĂ CU SEMINTE MICI	UNELTELE SOLDATULUI	CONDUCĂTORI	TRAG CĂRUȚA	A NU FACE NIMIC			
	PROST CRESCUT	LAUDA EXAGERATĂ	MAMIFER TIBETAN	BILET ÎN PLĂCINTĂ			
PUFOȘI		STAT CUI LAPOT COAVE					PAVAZA
DIS-TANTATĂ		SE SPUNE CĂ				CASETE!	
		MONICA TATU				CÂNTEC DE SLAVA	
GROSOLAN			GLASURI				
SEFUL TA-TARILOR							
TERIBILI			LA FEL				
			LIPSIT DE TRĂINIE				
A BRĂZDA		PRESATI					

Dezlegarea integralei din numărul trecut: B-L-N-COLONEL-NAVIGA-DECISIV-TU-A-I-D-S-GARAN-PENAR-IRITA-CARUTA-ALA-RETUS-VAMESI-PUT-LA-AGAT-STRATURI-ATA-IA-AP-SOL-L-POLITIST-ACI-NARA-IAR-LE-DA-IRAN-ELEN-TESI-APATIE.

VOCEA POPORULUI

Ziarul este înregistrat la Camera înregistrării de stat, numărul de înregistrare: 1004600040498 din 25.07.1995

Indice de abonare: 67798

Fondator:

Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova

www.vocea.md
info@vocea.md

Abonamentul la ziar poate fi perfectat în orice oficiu poștal din RM sau direct în redacție.

Redactor-șef:
Ilie LUPAN,
tel.: 022266543

Contabil-șef:
Elena BUGA

Redactori:

Natalia HADĂRCĂ,
Galina MUNTEANU,
Daniela MORARI

Redactor-traducător:
Anghelina DUDULICA

Tehnoredactor:

Sergiu BALTAGA

Dezvoltator web:
Alexei OVCINICOV

Colegiul redacțional:

Ilie Lupan;
Sergiu Sainciuc;
Elizaveta Iurcu;
Margareta Strestian;
Nadejda Lavric;
Angela Olean.

Adresa redacției: Republica Moldova, mun. Chișinău, str. 31 August 1989, 129, et. IX.

Tipar: "Edit Tipar Grup" SRL
str. Feredului 4, mun. Chișinău. Com.: 836

Redacția nu poartă răspundere pentru conținutul și corectitudinea anunțurilor publicitare. Textele marcate cu P (publicitate) și PP (publicitate politică) sunt publicate în regim de publicitate plătită.